

**IX COL·LOQUI INTERNACIONAL D'ESTUDIS
TRANSPIRINENCs**
**Contraban d'idees: Contagi, innovació i dissidència
a través del Pirineu**
Canillo, 2,3 i 4 d'octubre de 2015

PROGRAMA

Divendres 2 d'octubre

17.00 h. Acreditació i recollida de la documentació.

18.00 h. Inauguració

18.30 h. Conferència inaugural: "La Real Sociedad Bascongada de Amigos del País: bones idees per a un mal moment històric... que encara perdura", a càrrec de Xabier Kerexeta (Kalegoi: kultura ondare i membre de l'Eusko Ikaskuntza Societat d'Estudis Bascos).

19.30 h. Taller sobre la transmissió d'idees: família, arxius i memòria personal al Pirineu, amb les intervencions de:

-Domènec Bascompte (Arxiu del Comú de Canillo)

-Sisco Amorós i Capdevila (Centre d'Estudis d'Isona i Conca Dellà)

-M. Carme Sanmartí i Roset (Universitat de Vic)

Modera: Oscar Jané Checa (Projecte Memòria Personal - UAB)

21.00 h. Sopar a les sales adjacents de l'auditori del Palau de Gel

22.00 h. Al Museu de la Moto de Canillo. Concert de cançons tradicionals d'Andorra i Pirineu, a càrrec d'Artur Blasco, acompanyat per Marién de Casimiro

Dissabte 3 d'octubre

09.45 h. Acreditació i recollida de la documentació

Àmbit 1: Eines, mitjans i espais: diaris, llibres, migracions, fires, ateneus i casinos
--

10.00 h. Ponència Àmbit 1: **"Els Pirineus a l'època moderna: Una via de penetració d'homes i d'idees subversives"**, a càrrec d'Alexandra CAPDEVILA MUNTADAS. Centre d'Estudis Vilassarencs

10.45 h - Pausa-cafè

11.00 h - Comunicacions Àmbit 1

11.00 – 11.30 h - Taula 1:

- **L'adopcionisme, una excusa de domini dels francs.** Climent MIRÓ I TUSET. Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell

- **Topònims, camins, assentaments i organització a la Terreta medieval.** Ricard OLIVA FRAGO, historiador, arxiver

- **De la guerra territorial a la guerra religiosa. Els contactes transpirinencs entre Urgell i Roma i la gènesi de la idea de croada al món urgellenc del segle XI.** Oliver VERGÉS PONS. Institut d'Estudis Medievals – Universitat Autònoma de Barcelona; Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell (IECAU)

- **La vall de Querol al segle XVI.** Lluís OBIOLS PEREARNAU. Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell

11.30 – 12.15 h – Taula 2:

- **Política i religió a l'Andorra de finals del segle XVI. Repàs historiogràfic i documental.** Domènec BASCOMPTE. Arxiu del Comú de Canillo

- **Ideologia i “praxi” política a la segona meitat del segle XVIII a Andorra. Alguns exemples de l'aplicació política dels continguts del Manual Digest, d'Antoni Fiter Rosell.** Domènec BASCOMPTE. Arxiu del Comú de Canillo

- **El tancament de fronteres amb França el 1720: ¿por al contagi de pesta o al retorn dels fusellers reformats en acabar la Guerra de la Quàdruple Aliança?** Pere GIFRE RIBAS. Institut d'Estudis Empordanesos

- **Els viatges de colles sud-catalanes als festivals de la sardana de la Catalunya del Nord als anys 1960.** Ariela HOUSE

En aquest àmbit també es presentarà la següent comunicació:

- **Una història per a Canòlich. La transmissió de les idees de l'església.** Teresa RODRIGO MONSONÍS. Comú de Sant Julià de Lòria; Laia FARRÉS CREUS. Arxiu del Comú de Sant Julià de Lòria

Àmbit 2: Els portadors de les idees : biografies i prosopografies
--

12.15 h. Ponència Àmbit 2: **“Impactes de la immigració a Andorra”**, a càrrec de Maria Jesús Lluelles (Universitat d'Andorra)

12.45 h. Ponència Àmbit 2: **“De fora vingueren i d'ells tant aprenguérem”**, a càrrec de Claude Benet (CALL-Centre Andorrà de Llengües)

13.15 h. Comunicacions Àmbit 2

13.15 – 13.45 h – Taula 1:

- **“No seria a fer deman a vespre lo foc”. Procés contra Castelló Amargant, beguí de la Bisbal d'Empordà (1320)**
Elvis MALLORQUÍ. Centre d'Estudis Selvatans

- **Llançà 1797: L'emergència d'un nou ideari després del pas dels francesos**
David MORÉ AGUIRRE. Arxiu Municipal de Tossa de Mar – Centre d'Estudis Tossencs

- **Josep Carbonell (1817-1862) d'Ur (Cerdanya francesa), activista demòcrata socialista proscrit a l'Estat espanyol. Esquerres i dretes de la Cerdanya i les seves relacions transfrontereres**
Andreu BALENT. Institut d'Estudis Ceretans

13.45 h -14.15 – Taula 2:

- Agustí Vassal: Difusor i biògraf de Jacint Verdaguer

Núria CAMPS CASALS. Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya

- Penetrar el Pirineu. Impregnacions de Tomàs Junoy, Jacint Verdaguer i Joan Coromines

Jordi PASQUES CANUT, excursionista i escriptor

- La Cerdanya, Emmanuel Brousse i la política de (des)informació a frontera

Oscar JANÉ CHECA. Universitat Autònoma de Barcelona

14.30 h. Dinar al restaurant del Palau de Gel

16.00 – 16.30 – Taula 3:

- Josep M. Martí Terrada, gresol d'idees i cultura a la Cerdanya del tombant del segle XX

Erola SIMÓN LLEIXÀ. Arxiu Comarcal de la Cerdanya

- La biblioteca del notari de Ribes de Freser Domènec Torrent i Garriga (Manlleu, 1844 – 1922). La misteriosa traducció del francès de “La leyenda del judío errante”

Miquel SITJAR I SERRA. Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès - Camp d'Aprenentatge del Ripollès

La entrada de ideas democratizadoras en Andorra (1866-1936)

Gerhard LANG. Societat Andorrana de Ciències

16.30 – 17.00 h – Taula 4:

- El síndic Francesc Cairat Freixes (1880-1968): Un home, un polític, entre dos nacions “no” neutrals

Maria Teresa CAIRAT VILA. Societat Andorrana de Ciències

- El fons Isabelle Sandy de l'Arxiu Històric d'Escaldes-Engordany

Carles SÁNCHEZ RODRÍGUEZ. Arxiu Històric d'Escaldes-Engordany

- Postaus d'Aran. Fotografes en Pirenèu occitan e entorns

Claudio AVENTÍN-BOYA. Centre d'Estudis Aranès

17.00 – 17.15 h – Pausa

Àmbit 3. La incidència del pas de les idees en el dia a dia
--

17.15 h. – 18.00 h - Comunicacions Àmbit 3

Aquell dia hi havia una boda: l'Operació Reconquesta d'Espanya explicada per les dones del Baish Aran

Mireia BOYA BUSQUET. Departament d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona (UPF)

De la frontera política a la frontera refugi. L'efecte frontera en l'exili basc

Aurora MADAULA I GIMÉNEZ. GRENPOC- Càtedra UB Josep Termes

Identitats inclusives i complementàries a Andorra. La identitat nacional i la identitat regional

Alexandra MONNÉ-BELLMUNT (Universitat d'Andorra), Moisès ESTEBAN-GUITARD (Universitat de Girona) i Ignasi VILA -MENDIBURU (Universitat de Girona)

Identitat regional ecològica als Pirineus

Alexandra MONNÉ BELLMUNT (Universitat d'Andorra) i Carme RIERA PRUNERA (Universitat de Barcelona)

Intercanvis i vincles a la frontera francoandorrana

Nuria SEGUÉS DAINA. Centre de Recerca Sociològica (IEA)

18.00 – 18.15 h – Pausa

18.15 h. Taula rodona amb la participació de:

-Pere Canturri (ex-ministre de cultura d'Andorra)
-Pere Porta (IDAPA-Institut per al Desenvolupament del'Alt Pirineu i l'Aran)
Modera: Univers Bertrana (Universitat d'Andorra)

19.30 – 20.00 h – Comunicació – debat:

- **Col·loquis i Trobades: Idees de contraban i no a contracor.**

Antoni LLAGOSTERA FERNÁNDEZ, Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès; Àngels MACH I BUCH, Societat Andorrana de Ciències

20.00 h. Cloenda

Diumenge 4 d'octubre

10 h. Caminada pels voltants de Canillo.

Dinar de cloenda a la casa de colònies Aina

ORGANITZA

Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès, Patronat Francesc Eiximenis – Diputació de Girona, IDAPA-Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i l'Aran, Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, Centre d'Estudis Ribagorçans i Institut Ramon Muntaner

SECRETARIA DEL COL·LOQUI

Institut Ramon Muntaner

Mas de la Coixa, Rotonda Eix de l'Ebre s/n

43770 Móra la Nova (Tarragona)

Tel. 977401757 a/e: pineda@irmu.org